

РЕШЕНИЕ

№ 5525

гр. София, 01.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав,
в публично заседание на 16.09.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Михаела Николаева, като разгледа дело номер **2921** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 и сл. от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на лишения от свобода Н. П. Р., ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затворническо общежитие от закрит тип К. в [населено място], 4-та група, срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, като се претендира заплащане на обезщетение в размер на 584 лв. поради лошите условия в затвора и 1400 лв., поради недопускане на правна помощ.

С молба от 29. 04. 2021 г. ищецът уточнява, че периода на иска за недопускане на правна помощ касае 11. 05. 2018 г., а по втория иск е от 11. 05. 2018 г. до 15. 05. 2018 г.

В съдебно заседание, ищецът лично и чрез процесуален представител, определен по реда на ЗПП, поддържа така предявения иск. От процесуалния представител и от ищеца лично са постъпили подробни писмени бележки.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез писмено становище на процесуалния си представител, счита исковата молба за неоснователна и недоказана. Поддържа съображенията изложени в писмения отговор. Претендира се юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от

фактическа страна следното:

Ищецът Н. П. Р., ЕГН [ЕГН], изтърпява наказание лишаване от свобода, в Затворническо общежитие от закрит тип К..

С подадената искова молба ищецът претендира заплащане на обезщетение в размер на 584 лв. за периода 11. 05. 2018 г. до 15. 05. 2018 г., поради лошите условия в затвора, конкретно по време на престоя му в килия „К.“ на Затвора С. и 1400 лв., поради недопускане на правна помощ, което е станало на 11. 05. 2018 г. В исковата молба се твърди, че на 11. 05. 2018 г. Р., е бил конвоиран от ЗОЗТ „К.“ в Затвора С., което станало около 09.40 часа, за да се яви по адм.д. № 13923 на АССГ насрочено за 14. 05. 2018 г. От 10.10 ч. многократно е искал да се свърже по телефона с адвоката си, като получавал отговори, че ще може да говори когато ги изведат – от 14,35 до 15.55 ч. В 11,05 ч. все пак му отворили килията и му позволили да се свърже с адвокат. Около 16.00 ч. бил повикан, за да проведе адвокатско свиждане, което продължило до 18.00 ч. Твърди, че за периода от 10.10 ч. до 11,05 ч. не му е било позволено да се свърже с адвокат, поради което правата му били нарушени.

Около 14.30 ч. били изведени за престой на открито. Но той не е бил на открито, а в хале или хамбар с метален покрив и закрит, като се усещало застоен въздух или прах. Няма телефон, а се ползвало такъв на третия етаж; няма и тоалетна.

В 8-ма килия, т. нар. „К.“, където бил настанен, няма кошче за боклук, няма мивка, а се ползвало чучура на душа; на душа липсвала слушалка; в килията е имало само две шкафчета за лични вещи. Имало е хлебarki и дървеници. От прозореца влизали пльхове. Имало само една работеща луминесцентна лампа. Достъпът до пряка слънчева светлина е бил ограничен, което не позволявало четене на печатни произведения. Искали да чистят пода, но им предоставяли само стар парцал, без препарат. По този начин ответника го поставил унизително положение, като не му осигурил нормални условия на живот, по време на престоя му в килия „К.“.

С писмен отговор от 11. 01. 2019 г., ответникът прави възражения за неоснователност на иска. Представя справка за ремонтите в затвора и протоколи за извършена дезинфекция и дератизация. Допълнително са представени докладна записка от Е. А. – инспектор СДВР-8 група със снимков материал и годишен доклад на омбудсмана, като национален превантивен механизъм за 2019 г.

По делото е разпитан, като свидетел и лишения от свобода Л. А. Л..

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД обосновава следните правни изводи:

Искът е допустим, като предявен срещу надлежен ответник, а разгледана по същество исковата молба е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС (нов-ДВ, бр.13 от 2017 г., в сила от 07. 02. 2017 г.), държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3.

На основание чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС (изм. ДВ, бр. 13 от 2017 г.), осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение.

Съгласно ал. 2 на същия член, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за

двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

С настоящата искова молба (в едната част) се претендира, че вредите са настъпили от незаконосъобразно бездействие на служители на ответника, които не му осигурили нормални условия по време на престоя в килия „К.“.

Видно от докладна записка на ИСДВР А. (стр. 21), спално помещение „К.“ е с площ 41 кв.м., като помещението е за 10 човека. Помещението разполага с 2 броя отваряеми прозорци от общо 4. Спалните помещения са оборудвани с легла, маса, столове, шкафове и мивка. спалните помещения са в приемлив вид, имайки предвид че сградата на затвора е с над 100 години експлоатационен срок.

Фактът на извършените дейности по пръскане с препарат срещу вредители, се потвърждава и от приложените протоколи за това.

По делото е разпитан, като свидетел лишения от свобода Л. А. Л., чиито показания съдът кредитира доколкото не са в съществени противоречия със събраните по делото писмени доказателства, в представените от ответника справки.

Видно от неговите показания, същият именно през месец май 2018 г. е пребивавал в килия К.“ в СЦЗ. Килията е предназначена за 20-22 човека, като винаги са били поне 15-16 човека настанени. Има една маса, една пейка, един двоен прозорец който се отваря, две счупени шкафчета, както и спалните вишки. Мивката е била счупена, като водата течала напърво на пода. Б. се държала по земята, тъй като шкафчетата освен счупени, били пълни с дървеници и хлебарки. На пейката можели да седнат максимум 5 човека, поради което се хранели на смени. За цялото помещение имало само една лампа, която светела денонощно, като светлината била крайно недостатъчна за осветяването. Достъп до телефон се разрешавал само по време на разходката. Самата разходка се провеждала не на открито, а в затворено помещение тип хале.

Съдът намира, че в конкретния случай на ищеца се дължи обезщетение за лошите условия в килията, тъй като видно от свидетелските показания, същата е била постоянно пренаселена. Видно от същите показания, санитарно-хигиенните изисквания са били под критичния минимум, като в тази връзка са докладите на О. на Република България, представени по делото, както и свободно достъпни на интернет страницата му.

Съдът намира, че за исковия период се доказва и неспазване на изискването за осигуряване на престой на открито при подходящи условия с достъп до пряка слънчева светлина и чист въздух.

Съгласно чл. 86, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗ, лишените от свобода имат право на престой на открито не по-малко от 1 час на ден.

Видно от показанията на свидетеля Л., лишените от свобода от 8 група се извеждат в покрито ламаринено хале, като няма пряка слънчева светлина.

Предвид изложеното съдът намира, че в нарушение на закона, на ищец не е осигурено достатъчно лично пространство в килията, в която пребивава за периода от 11. 05. 2018 г. до 15. 05. 2018 г., както и че същата не отговаря на хигиенните изисквания, населена е с паразити, липсва достатъчно места за сядане и за поставяне на багажа, както и достатъчно осветление, като освен това не е осигурен престой на открито, поради което за претърпените страдания, , му се дължи обезщетение определено от съда по справедливост.

При определяне размера на наказанието съдът съобрази, че периода, за който са доказани вредите е само 5 дни, както и факта че все пак се извършва от страна на ответника някакво пръскане срещу вредители, което обаче не е напълно ефективно.

Отчитайки всичко това в съвкупност, съдът намира че следва да определи обезщетение по справедливост, съобразно чл. 52 от ЗЗД, поради което счита, че сумата в размер на 50 лв., репарира причинените неимуществени вреди, като следва да се отчете и моралното удовлетворение за ищеца.

С исковата молба се претендира също така и обезщетение в размер на 1400 лв., поради недопускане на правна помощ и конкретно невъзможността да се свърже с адвокат за периода от 10. 10 часа до 11.05 часа на 11. 05. 2018 г.

Съдът намира така предявения иск за неоснователен и недоказан.

Видно от заявеното в исковата молба от 10.10 ч. до 11,05 ч. на 11. 05. 2018 г. не му е било позволено да се свърже с адвокат, поради което правата му били нарушени. В случая обаче, не са налице права на ищеца, които да са били нарушени от страна на служителите на ответника.

Действително, съгласно чл. 76, ал. 2 от ЗИНЗС, лишените от свобода могат да бъдат консултирани от адвокат по свой избор. Те могат да се срещат с адвокатите насаме по всяко време на денонощието, да си кореспондират без ограничение и да ползват телефонна връзка по всяко време през деня.

В случая обаче, както и ищецът сочи, забавената възможност за връзка с адвокат е продължила по-малко от един час, като в 11.10 му е осигурена възможност за телефонна връзка с адвокат и впоследствие проведена среща с такъв в 16.00 часа.

Безспорно, възможността за връзка с адвокат е предвидена в закона, но това не означава, че на всяко такова искане следва да се реагира моментално. В случая не се касае за животозастрашаваща опасност, която да касае налага незабавна реакция, поради което забавата в рамките на по-малко от един час е в границите на нормалното. В рамките на този един час, на ищеца е дадена възможност за връзка с адвокат, поради което съдът намира, че не са нарушени правата му гарантирани от закона.

В тази връзка следва да се отбележи, че от събраните по делото писмени и гласни доказателствени средства, не се установи никакви вреди, които да е претърпял ищеца. Показанията на свидетеля Л. само сочат за местоположението на телефона, но не и относно факта, че на ищеца не му е била дадена възможност за връзка с адвокат или от претърпените от ищеца негативни емоции. В случая така предявения иск се явява изцяло неоснователен и недоказан.

При този изход на спора, ще следва ответника да заплати направените от ищеца разноски, но такива не са поискани, като освен това няма и искане за присъждане на разноски в полза на Националното бюро за правна помощ във връзка с допуснатата правна помощ.

Разноски на ответника не се дължат, тъй като иска е уважен, макар и частично. В същото време, ответника следва да се осъди да заплати дължимата държавна такса за образуването на делото, от внасянето на която ищецът е освободен, поради липса на средства.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение – 5 състав:

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – С., [улица], да заплати на Н. П. Р., ЕГН [ЕГН], сумата в размер на 50 (петдесет) лв., представляващи обезщетение за претърпени неимуществени вреди поради лошите условия в затвора за периода от 11. 05. 2018 г. до 15. 05. 2018 г., като ОТХВЪРЛЯ иска за останалата част до претендираната сума от 584 лв.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Н. П. Р., ЕГН [ЕГН], иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане на обезщетение в размер на 1400 лева за претърпени неимуществени вреди поради недопускане на правна помощ на 11. 05. 2018 г.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – С., [улица], да заплати по сметка на Административен съд София – град, сумата от 10 (десет) лв., държавна такса за образуването на делото, както и 5 (пет) лв. за служебното издаване на изпълнителен лист.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София - град, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: